

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

«Ми страждаємо від того, що ми не є близько Бога», – владика Богдан у першу неділю Великого посту	2
Випуск 74 «Хроніки періоду великої війни»	4
400 років тому відбувся похорон святого священномученика Йосафата.....	5
Івано-Франківська архієпархія запускає науково-дослідницький проєкт до 35-ліття виходу УГКЦ з підпілля.....	7
Святий Престол про можливості та ризики ШІ: не стати рабом машини	8
Питання єдності потребує компромісів – історик Анатолій Бабинський про спільну дату святкування Пасхи.....	10
Вперше в історії відбулася онлайн-зустріч Папи Франциска з українською молоддю	12
Папа Франциск провів онлайн-зустріч з українською молоддю	15
Глава УГКЦ у 155-й тиждень війни: Греко-католиків стало в Україні на 4 % більше ..	19
Папа Франциск зустрівся з Романом із Вінниці, що постраждав від російської ракети.....	20
Владика Богдан провів онлайн-зустріч зі священниками.....	22
Українська дівчинка подарувала Папі ляльку із зашитим осколком, витягнутим з її тіла	23
Отець Андрій Зелінський: людяність першою отримує рани від війни	25
Максим Буткевич: у полоні мені допомагала віра та відчуття сенсу	27
Україна, стікаючи кров'ю, дивом воює з віссю зла, – Валерій Залужний під час візиту в УКУ	28
Єпископи УГКЦ взяли участь у відкритті виставки Івана Марчука у Ватикані	31
Інопланетянин із Сірак'юз.....	36
«Без молитви доброго подружжя не буває» – о. Юстин Бойко до української молоді в Німеччині та Скандинавії	37
Темні дні.....	38
У Німеччині завершився літургійно-музичний практикум для церковних співців	39
Владика Богдан взяв участь в інавгурації інституту для дипломатів УГКЦ	41
У Штутгарті відбулась екуменічна молитва у третю річницю війни	42
Відеоматеріали	
Кардинал Микола Бичок, владика Венедикт Алексійчук і Богдан Дзюрах про духовні скарби України	47

«МИ СТРАЖДАЄМО ВІД ТОГО, ЩО МИ НЕ Є БЛИЗЬКО БОГА», – владика Богдан у першу неділю Великого посту

10.03.2025 р.

У першу неділю Великого посту, 10 березня 2024 року, в катедральному храмі Покрову Пресвятої Богородиці м. Мюнхен владика Богдан очолив Архиерейську Божественну Літургію, під час якої апостольський екзарх звернувся до людей із закликом до усвідомлення Великого посту як часу духовного пробудження, пошуку Бога і довіри Йому навіть у найважчі моменти життя. У своєму духовному слові єпископ показав важливість пошуку Бога та відповіді людини на Його поклик.

Основним мотивом проповіді стали роздуми над євангельською розповіддю про зустріч Ісуса з Филипом і Натанаїлом (Ів. 1, 43–51). Владика Богдан підкреслив, що Великий піст – це час, коли кожен з нас покликаний дозволити Богові знайти нас. Адже людина часто губиться

серед турбот і випробувань життя, подібно до дітей, які відпускають руку батьків і потім шукають їх з тривогою. Однак Господь завжди першим виходить людині назустріч.

«Филип є не тільки членом вибраного любленого Богом народу, але він є також членом людства загубленого, людства, яке ходило в темряві гріха, а гріх віддаляє людину від Бога. Через гріх людина губиться, тратить орієнтацію в житті. А відтак втрачає щось життєдайне для себе, тратить зв'язок із Богом», – сказав проповідник.

Архиерей наголосив на важливості Божого погляду, який проникає в глибини людської душі. Як Филип відчув на собі цей погляд Ісуса, так і кожен віруючий має можливість зустріти Христа у своєму житті. Також він звернув увагу на те, що сумніви у вірі є природними. Навіть Натанаїл спочатку не вірив словам Филипа, але щирість його серця дозволила йому зробити крок назустріч Спасителю, що привело до глибокого усвідомлення Божої присутності.

«Віра не має бути сліпою. Віра має керуватися довірою. Коли людина довіряє Богові, то вона буде вірити Його слову, навіть тоді, коли не буде до кінця розуміти, бо Господь є люблячий, добрий, бо Він є всюди присутній, Він є паном історії, від Нього залежить доля людини і її вічне життя», – сказав єпископ, розважаючи над шляхом віри Натанаїла, який зробив крок назустріч Ісусові.

У світлі сучасних викликів, зокрема війни в Україні, владика Богдан закликав вірних не піддаватися страху і тривозі, а пам'ятати, що Господь завжди бачить свій народ. «Я вас бачу, я вас не покину», – ці слова мають стати джерелом надії для кожного українця, незалежно від місця його перебування.

Завершуючи свою проповідь, владика Богдан наголосив на важливості активної віри, яка проявляється не лише в молитві, а й у діях.

«Іди за мною!» – це заклик Христа, який вимагає від кожного віруючого конкретних кроків на шляху духовного життя.

**Бачачи твою проти полчищ сатанинських
смівлівість, всі чини ангельські з радістю пішли
вслід за тобою на битву за ім'я і славу свого
Владики, взиваючи: «Хто як Бог?»**

(з акафісту до св. Архистратига Михаїла)

Архистратиг Михаїл – скульптура роботи
Анатолія Куща, встановлена 2002 року
в Києві на Майдані Незалежності
на Печерських воротах

24.02.2022 – ?

Випуск 74 «Хроніки періоду великої війни»

Автор: **Александр Малаховський**

400 РОКІВ ТОМУ ВІДБУВСЯ ПОХОРОН СВЯТОГО СВЯЩЕННОМУЧЕНИКА ЙОСАФАТА

28.01.2025 р.

28 січня 2025 року минає 400 років від дня похорону святого священномученика Йосафата Кунцевича. Із цієї нагоди в базиліці Святого Петра у Ватикані відбулася Божественна Літургія, яку очолив владика Іриней Білик, канонік Папської базилики Санта Марія Маджоре. У молитві взяли участь сестри Згромадження святого Йосафата, які прибули до Риму, щоби вшанувати пам'ять свого покровителя.

У проповіді владика Іриней нагадав присутнім про непростий шлях мощей святого Йосафата, які протягом тривалого часу зберігалися в різних місцях, перш ніж знайти спочинок у Ватикані.

Він наголосив, що св. Йосафат був провісником сучасного екуменізму, адже все його життя було присвячене єдності: «Його гаслом було, щоб всі були єдині. Він народився на українській землі, у Володимирі, навчався у Вільнюсі, а мученицьку смерть прийняв на білоруській землі. Йосафат єднав народи, а передусім намагався, щоб ми жили в єдності з Богом, у єдиній Церкві та єдиному народі».

Особливу увагу владика Іриней звернув на актуальність молитви за духовну, політичну й національну єдність українського народу: *«Вороги Бога, вороги Церкви і нашого народу завжди намагаються нас роз'єднати. Тому ми тут молимося на гробі святого Йосафата за ту єдність, яка є життєво необхідною для нашої свободи й незалежності».*

Як розповіла с. Климентія Луків, монахині зі Згромадження святого Йосафата у день вшанування 400-річчя від дня похорону свого покровителя, молилися «за перемогу країни у війні, за всіх наших захисників і захисниць, а також за тих, хто терпить від війни, і тих, хто нам допомагає».

Довідка

Святий Йосафат Кунцевич, архієпископ Полоцький, загинув мученицькою смертю 12 листопада 1623 року внаслідок переслідувань за його зусилля щодо єдності Церкви. Його похорон відбувся лише за півтора року, 28 січня 1625 року, у Полоцьку. Тіло спочатку зберігалось в замковій церкві, а пізніше було урочисто перенесене до міської катедри Святої Софії. Під час похорону в місті дзвонили всі храми, відбулася урочиста процесія зі свічками, співом і військовими почестями. Пізніше мощі св. Йосафата були перенесені до Відня, а згодом – до Ватикану, де нині спочивають у базиліці Святого Петра.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА АРХИЄПАРХІЯ ЗАПУСКАЄ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПРОЄКТ ДО 35-ЛІТТЯ ВИХОДУ УГКЦ З ПІДПІЛЛЯ

28.01.2025 р.

Цьогоріч минає 35-та річниця виходу Української Греко-Католицької Церкви з підпілля. Ця подія стала вінцем боротьби духовенства та вірних за свою зранену Церкву та знаменувала становлення незалежної й вільної України.

Щоб увіковічнити події того часу, Івано-Франківська архієпархія УГКЦ спільно з Івано-Франківським обласним об'єднанням Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка та історичним факультетом ПНУ ім. Василя Стефаника, розпочинають проєкт, спрямований на пошук та документацію свідчень очевидців та дослідження історичного контексту цього переломного моменту.

У вівторок, 28 січня, в архієпархіальному управлінні відбулася друга зустріч організаційного комітету з архієпископом і митрополитом Івано-Франківським Володимиром Війтишином та єпископом-помічником Миколою Семенишином. Варто зазначити, що окрім вищезгаданих

організаторів, в оргкомітеті також беруть участь Департамент інформації Івано-Франківської архієпархії, Івано-Франківська семінарія ім. свщмч. Йосафата та академія Івана Золотоустого.

Вихід УГКЦ з підпілля був не лише релігійною подією, а й важливим етапом у становленні української державності. Саме тому, на думку ініціаторів проєкту, важливо зібрати, зберегти та популяризувати свідчення учасників тих подій, а також створити всебічне дослідження, яке охопить історичний, релігійний та суспільний контекст виходу Церкви з підпілля.

Зокрема митрополит Володимир зазначив, що вихід Церкви з підпілля та відродження національного руху – це два процеси, які тісно пов'язані між собою. Тому, щоб повніше розкрити цю тему, варто розширити часові рамки дослідження:

«Коли випустили дисидентів, коли почали шукати за Церквою, коли підняли перший український прапор і відслужили першу прилюдну Панахиду. Варто враховувати у цій праці паралельні події – і виходу Церкви з підпілля, і відродження національного руху, що взаємно доповнювали один одного».

Під час зустрічі обговорили ключові напрямки, в яких буде здійснена праця: це і збір свідчень, і залучення ініціативної молоді та співпраця з навчальними закладами, наукові дослідження та партнерство із ЗМІ.

Метою даної ініціативи є створення унікального архіву матеріалів про вихід УГКЦ з підпілля, популяризація історії Церкви та її ролі у становленні незалежної України, а також виховання поваги до історичної спадщини й національних цінностей.

СВЯТИЙ ПРЕСТОЛ ПРО МОЖЛИВОСТІ ТА РИЗИКИ ШІ: НЕ СТАТИ РАБОМ МАШИНИ

28.01.2025 р.

У Ватикані оприлюднено спільну Заувагу Дикастерії доктрини віри та Дикастерії у справах освіти та культури, про взаємозв'язок між штучним інтелектом і людським інтелектом, наголошуючи на тому, що ШІ – це не штучна форма інтелекту, а його продукт. Документ аналізує можливості та виклики в різних ділянках, як от освіта, економіка, працевлаштування, охорона здоров'я, міжлюдські стосунки, війни.

У вівторок, 28 січня 2025 р., у Ватикані оприлюднено Заувагу «*Antiqua et Nova*» про взаємозв'язок між штучним інтелектом [ШІ] і людським інтелектом. Документ є результатом спільних роздумів Дикастерії доктрини віри та Дикастерії у справах культури та освіти та увібрав перестороги Папи Франциска щодо теми ШІ, з якими він виступав протягом останніх років. Заувага звернена до тих, хто покликаний навчати і передавати віру, а також до тих, хто поділяє необхідність використання науково-технічного розвитку «на службі людині та спільному благу» (5).

У 117 параграфах «*Antiqua et Nova*» висвітлює виклики і можливості, пов'язані з розвитком штучного інтелекту у сферах освіти, економіки, праці, охорони здоров'я, стосунків і військових дій. В останній сфері, наприклад, потенціал ШІ може підвищити військові ресурси «далеко за межі людського контролю», прискорюючи «дестабілізуючу гонку озброєнь з руйнівними наслідками для прав людини» (99).

РОЗРІЗНЕННЯ МІЖ ШІ ТА ЛЮДСЬКИМ ІНТЕЛЕКТОМ

У документі перераховані небезпеки, пов'язані зі штучним інтелектом, але також і досягнення, які він підтримує як «частину співпраці» людини з Богом (2). Однак він не приховує занепокоєння, яке приходить з усіма інноваціями, наслідки яких поки що непередбачувані. Кілька пунктів Зауваги присвячено розрізненню між штучним інтелектом і людським інтелектом.

Помилковим, як зазначається в документі, є використання самого слова «інтелект» щодо ШІ, бо це не «штучна форма інтелекту», а «один з його продуктів» (35). І як будь-який продукт людської винахідливості, ШІ також може бути спрямований на «позитивні або негативні цілі». Штучний інтелект може впроваджувати важливі інновації (48), але він також ризикує погіршити ситуацію з дискримінацією, бідністю, цифровим розривом і соціальною нерівністю (52). Етичне занепокоєння викликає той факт, що «більша частина контролю над основними сферами застосування штучного інтелекту зосереджена в руках кількох потужних компаній» (53), тому цією технологією можуть маніпулювати для «особистої або корпоративної вигоди» (53).

НАСЛІДКИ В РІЗНИХ КОНТЕКСТАХ

Що стосується війни, то в Заувазі підкреслюється, що автономні і летальні системи озброєння, здатні «ідентифікувати і вражати цілі без прямого втручання людини» (100), є «серйозною причиною для етичного занепокоєння». Папа закликав заборонити їх використання, оскільки вони становлять реальну загрозу «виживанню людства або цілих регіонів» (101).

Щодо людських стосунків, то в документі зазначається, що ІІІ може призвести до «шкідливої ізоляції» (58), що «антропоморфізація ІІІ» створює проблеми для розвитку дітей (60) і що представлення ІІІ як особи є «серйозним етичним порушенням», якщо використовується в шахрайських цілях.

Така ж пильність необхідна і в економічно-фінансовій сфері. Зокрема, у сфері праці зазначається, що, з одного боку, ІІІ має потенціал для підвищення кваліфікації та продуктивності праці, з іншого боку, він може «позбавити працівників навичок, піддати їх автоматизованому нагляду і звести до виконання рутинних і повторюваних функцій» (67).

Досить багато місця присвячено темі охорони здоров'я. Нагадуючи про величезний потенціал різних застосувань у медичній сфері, тут же застерігається, що якщо ІІІ замінить стосунки між лікарем і пацієнтом, це може призвести до поглиблення самотності, яка часто супроводжує хворобу. Слід також остерігатися посилення так званої «медицини для багатих», коли заможні люди користуються передовими інструментами, тоді як інші не мають доступу навіть до базових послуг.

Що стосується теми захисту створіння, то здається багатообіцяючим застосування ІІІ для покращення взаємин зі спільним домом. Водночас, сучасні моделі ІІІ вимагають «великої кількості енергії та води і роблять значний внесок у викиди вуглекислого газу, а також є ресурсоемними».

ОСВІТА, ПРАВДА ТА ПРИВАТНІСТЬ

Також підкреслюються ризики у сфері освіти. Якщо використовувати ІІІ розумно, він може покращити доступ до освіти (80). Проблема полягає в тому, що багато програм «просто надають відповіді замість того, щоб спонукати учнів до самостійного пошуку або написання текстів»; це призводить до нездатності розвивати критичне мислення (82). Не кажучи вже про те, скільки «викривленої або сфабрикованої інформації» та «фейкових новин» можуть генерувати деякі програми (84).

Щодо фейкових новин, документ попереджає про серйозний ризик того, що ІІІ «може генерувати маніпульований контент і неправдиву інформацію» (85), а потім поширювати їх, щоб «обманути або завдати шкоди» (87). З цього випливає заклик завжди «дбати про перевірку правдивості» того, що поширюється, і в жодному разі не допускати «поширення слів і зображень, які принижують людську гідність» (89).

Щодо приватності та контролю, в заувазі зазначається, що деякі типи даних можуть зайти так далеко, що торкатимуться «навіть сумління людини». «Цифрове спостереження може бути використане для здійснення контролю над життям віруючих і вираженням їхньої віри» (90).

ВЗАЄМИНИ З БОГОМ

«Претензія на те, щоб замінити Бога витвором власних рук, є ідолопоклонством»: Заувага цитує Святе Письмо, щоб попередити про те, що ІІІ може бути «більш звабливим, ніж традиційні ідоли» (105). Тому вона нагадує, що це не більше ніж «бліде відображення» людської природи:

«Це не ІІІ стає об'єктом обожнювання і поклоніння, а людина таким чином стає рабом свого власного витвору». Звідси випливає заключна рекомендація: *«ІІІ слід використовувати лише як додатковий інструмент до людського інтелекту, а не замінювати його багатство»* (112).

Питання єдності потребує компромісів – ІСТОРИК АНАТОЛІЙ БАБИНСЬКИЙ ПРО СПІЛЬНУ ДАТУ СВЯТКУВАННЯ ПАСХИ

31.01.2025 р.

Нещодавно Вселенський Патріархат Православної Церкви Варфоломій наголосив, що відкритий до діалогу з Ватиканом щодо узгодження спільної дати для відзначення Великодня. Що означають подібні заяви та чи рухається християнський світ до єдності у питанні спільної дати святкування одного з найбільших церковних свят – пояснює Анатолій Бабинський, викладач УКУ, науковий співробітник Інституту історії Церкви Українського католицького університету.

«Нещодавні обміни між Церквами Риму та Константинополя призвели до тісніших церковних відносин. Вселенський Патріархат однаково відданий просуванню християнської єдності не лише через богословський діалог, а й через жваві дискусії про спільну дату Пасхи. Ми віримо, що спільне відзначення історичного ювілею Нікеї [Папа Римський Франциск має здійснити паломництво до Нікеї у травні 2025 року – ред.] має надихнути на свіжу богословську розмову, а також на відновлення християнської співпраці», – це Патріарх Варфоломій сказав у своїй промові в Палаці Європи в день відкриття зимової сесії ПАРЄ в Страсбурзі.

Історик, викладач УКУ Анатолій Бабинський розповів, що розмови про спільний календар для всіх свят ведуться вже не одне століття – від початку реформи календаря на Заході, коли був введений григоріанський календар. Сучасний етап цієї дискусії триває впродовж декількох останніх десятиліть, починаючи з 1960-х років, відколи розпочався активний богословський та екуменічний діалог між Православною і Католицькою Церквами.

«У 1997 році був виданий Алеппський документ, у якому було запропоновано практичні кроки для досягнення консенсусу і визначення спільної дати Пасхи, але далі розмов справа не пішла, – каже Анатолій Бабинський. — Була велика надія на цей рік, адже у 2025 році ми відзначатимемо 1700-річчя першого Вселенського собору – Нікейського собору [325 р.], на якому обговорювали спільну дату Пасхи. Справа в тому, що це питання було проблемним з перших сторіч християнства – в різних місцевих церквах дещо по-різному вираховували дату Пасхи, і вже в ранній період історії Церкви, єпископи говорили про спільну дату Великодня і знайшли розв'язок. І сьогодні, коли ми відзначаємо ювілей Нікейського собору, – гарна нагода повернутися до цієї теми, але досі існує ряд нюансів. Попри те, що Папа Римський Франциск неодноразово наголошував, що вся Католицька Церква відкрита до різних пропозицій та обговорень, з боку східного християнства не має єдиного голосу».

Папа Римський Франциск та Патріарх Варфоломій

Історик Анатолій Бабинський пояснює, що Патріарх Варфоломій справді з ентузіазмом сприймає ці ідеї і відгукнувся на ініціативу Папи Франциска, але східне християнство є дуже фрагментованим і не має спільного погляду на вирішення цього питання.

«До прикладу, прес-служба Румунської Церкви видала заяву, що розмова про спільне святкування Пасхи в православному середовищі можлива лише на Всеправославному соборі, ймовірність проведення якого в найближчі роки чи навіть десятиліття дорівнює нулю, – каже Бабинський. — Щодо контексту України, то ми неодноразово чули від Блаженнішого Святослава, що він підтримує цю ініціативу і УГКЦ відкрита до діалогу. Натомість Православна Церква України наразі не коментувала цього питання».

Пригадаємо, що з 2023 року християни в Україні перейшли на нову дату святкування Різдва – 25 грудня і відповідно всіх нерухомих свят. Цей перехід, як пояснює Бабинський, зробити було простіше:

«На той момент, коли реформу провели в Україні, більшість Православних Церков світу уже перейшли на новоюліанський календар, згідно з яким Різдво святкують 25 грудня. Тобто Православній Церкві України було нескладно зробити цей перехід, оскільки Константинопольський Патріархат – Церква мати для ПЦУ, уже давно зробив реформу календаря. В УГКЦ дискусії про перехід на новий календар тривали понад сто років, і частина Церкви в діаспорі вже давно святкувала з більшістю християнського світу. Тому в УГКЦ цей перехід цілком визрів, єпископи лише підтвердили те, чого вірні вже тривалий час очікували. Зі спільною датою святкування Пасхи – складніше, адже вона обраховується по-іншому і належить до так званих рухомих свят».

У всякому разі, зі слів історика, дискусії щодо спільної дати святкування Пасхи всередині України є важливими. Оскільки вони свідчитимуть про суб'єктність українського християнства, а також Церков в Україні, їхню зрілість. Українські християни не повинні лише очікувати рішень згори, а й бути готовими вести діалог і пропонувати розв'язки. Якщо ми вважатимемо розмови про ці теми лише нашою локальною справою, це свідчитиме про певну незрілість.

«У 2025 році Пасха у всіх християн співпадає, але чи вдасться домовитися про спільну дату, скажімо, вже у 2026 році – велике питання. Поки не має ознак, що Константинополь готовий діяти настільки рішуче, щоб проігнорувати інші Православні Церкви, які виступають проти будь-яких змін. У свою чергу Папа Франциск натякнув, що Католицька Церква готова прийняти ту дату Великодня, яку запропонують інші християни, тобто йдеться про те, що він готовий до гнучких рішень. Це справді може бути виходом. Очевидно питання календаря, спільної дати святкування Пасхи насправді є далеко не найважливішою проблемою християнського світу, але воно точно стало б важливим символічним сигналом для світу, що християни бажають єдності і рухаються до неї», – підсумовує Анатолій Бабинський.

ВПЕРШЕ В ІСТОРІЇ ВІДБУЛАСЯ ОНЛАЙН-ЗУСТРІЧ ПАПИ ФРАНЦИСКА З УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ

01.02.2025 р.

1 лютого 2025 року, у Патріаршому соборі Воскресіння Христового в Києві відбулася онлайн-зустріч Святішого Отця Папи Франциска з українською молоддю. Зустріч відбувалася за участю Отця і Глави УГКЦ Блаженнішого Святослава, Апостольського нунція Вісвальдаса Кульбокаса, єпископа-помічника Харківсько-Запорізької дієцезії Римо-Католицької Церкви владики Яна Собіло.

До Патріаршого собору в Києві на онлайн-зустріч із Папою Франциском приїхало понад 250 молодих людей із греко-католицьких і римо-католицьких єпархій, а також із Мукачівської греко-католицької єпархії. Також до зустрічі долучилася українська молодь із Варшави (Польща), Мюнхена (Німеччина), Чикаго (США), Лондона (Великобританія).

З вітальним словом до юнаків звернувся єпископ єпархії Торонто та Східної Канади, голова Патріаршої комісії у справах молоді владики Браян Байда.

Захід розпочався зі спільної молитви «Отче наш». Відтак Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав подякував за проголошений Ювілей 2025 року, присвячений надії. Він відзначив, що «надія в Україні має багато облич». *«Перш за все, це обличчя молодих захисників і захисниць, що стали на захист своєї Батьківщини. Надія має обличчя молодої людини, яка жертвує своїм життям заради захисту своїх рідних і близьких»*, – мовив Блаженніший Святослав.

Іншим обличчям надії в Україні, за словами Глави УГКЦ, є обличчя енергетиків, «які, незважаючи на постійні ракетні обстріли, що відбувалися і цієї ночі, продовжують відновлювати і дарувати нам світло та інтернет. Завдяки їхнім зусиллям ми маємо нагоду сьогодні творити цю зустріч».

«І, врешті, надія має обличчя молодих українця й українки, які попри виклики війни вміють любити Бога і ближнього», – підкреслив на завершення Блаженніший Святослав.

Опісля молоді люди Папі Римському донесли власні свідчення – розповіли про біль, втрати, переживання й виклики в час війни.

За словами школярки з Харкова, «місцем спасіння для багатьох стала Церква. І для нас дуже цінно, що наші єпископи, наші священники нас не покинули, залишившись разом із нами».

«Ми, як один єдиний народ, разом несемо цей тягар війни. Наша Церква стала найміцнішим укриттям у час війни, тож просимо згадувати про нас у своїх молитвах і робити й надалі все, аби ми нарешті здолали ворога. Дякую, Святіший Отче, за можливість промовляти до Вас і через Вас до всього світу», – наголосила дівчина.

Відтак молодь мала нагоду поставити Папі Франциску запитання й почути відповідь. Їх цікавили запитання щодо вміння прощати, молитви в час війни, як пережити розлуку з домом, перебуваючи в еміграції, що робити для перемоги, як знайти своє місце у світі та своє призначення.

Відповідаючи на запитання, Папа Франциск наголосив, що «молода людина повинна зберігати пам'ять про минуле, але так само має бути відкрита до майбутнього, мріяти. Адже молода людина, яка не мріє про майбутнє, є зістареною. Вашу пам'ять про минуле несіть у ваше майбутнє».

Також, звертаючись до молоді, він зазначив, що «сьогодні місія української молоді полягає в тому, щоб бути патріотом».

«Ви не можете сховатися від проблем, які сьогодні переживаєте. У цю хвилину ваша країна – поранена війною. Ви маєте бути патріотами, любити вашу Батьківщину, оберігати її», – додав Святіший Отець.

Завершилася зустріч спільним виконанням духовного гімну України «Боже, великий, єдиний...».

ПАПА ФРАНЦИСК ПРОВІВ ОНЛАЙН-ЗУСТРІЧ З УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ

01.02.2025 р.

У суботу після обіду Папа Франциск провів телеміст із українською молоддю, вислухавши свідчення від юнаків і дівчат в Україні, що зібралися в соборі Воскресіння в Києві, та в інших частинах світу. Він закликав любити Батьківщину, пам'ятаючи про подвиг героїв, які віддають за неї своє життя.

Бути патріотами, тобто любити свою Батьківщину, поранену війною, яка вбиває і призводить до голоду. Таким було одне з побажань Папи Франциска для української молоді. Протягом години пополудні в суботу, 1 лютого 2025 р., Святіший Отець спілкувався з «Дому святої Марти» з 250 молодими українцями під час онлайн-зустрічі, яка складалася зі свідчень, молитов, запитань та відповідей. Це були хлопці та дівчата візантійського та латинського обряду, що з різних куточків України прибули до греко-католицького катедрального собору Воскресіння в Києві, а також підключилися з Варшави, Мюнхена, Лондона та Чикаго.

ВІЙНА ЗНЕЦІНЮЄ ЖИТТЯ

Після вступних вітань, молитви «Отче наш» та читання з Послання до Римлян, в якому йшлося про надію, прозвучали свідчення українських юнаків і дівчат, після чого Святіший Отець запросив їх ставити запитання. Відповідаючи на запитання про те, чи «варто помирати за Батьківщину»

та «як плекати нашу віру в боротьбі за життя, коли у світі знецінюються саме життя», Папа погодився, що сьогодні ми є свідками знецінення життя. Зокрема, сама війна є тим, що завжди несе винищення. Протиотрутою ж він назвав діалог. «Завжди діалог, діалог між собою, навіть з тим, хто проти нас. Будь ласка, не втомлюйтеся вести діалог. Мир будується через діалог. Це правда, що іноді це не вдається, через упертість декого, але завжди потрібно робити зусилля», – сказав він.

НОСТАЛЬГІЯ ЗА БАТЬКІВЩИНОЮ

Відповідаючи Анастасії, яка з Варшави запитувала про те, як знайти своє місце в світі та не загубити віру серед цих випробувань, Папа Франциск вказав на ностальгію за Батьківщиною, назвавши її силою. *«Вас, українців за кордоном, прошу не втратити ностальгію за Батьківщиною. Часто це боляче, але прямуйте далі!»*, – сказав Святіший Отець, й помітивши усмішку дівчини, додав: *«Думай про Батьківщину та усміхайся їй»*.

ПАМ'ЯТАТИ ПРО ГЕРОЇВ

«Ворожими кулями і ракетами знищені цілі міста. Відбувається геноцид нашого народу», – сказала Юлія, згадуючи також і про обстріли, що сталися минулої ночі та про небезпеку голоду. *«Як у цьому побачити мир?»* – запитувала вона. Папа Франциск, помітно зворушений, також вказав на війну, яка «завжди руйнує», і на голод, серед перших наслідків війн: *«Це жахливо! Це одна з найпотворніших речей у війні»*. Папа згадав, як кожного вечора телефонує до парафії в Газі: *«Вони розповідають мені про те, як вони голодують. Тому що війна призводить до цього...»*.

Потім Папа взяв до рук маленький примірник Євангелії, який належав Олександрові, молодому українському солдатові, про якого він розповідав на кількох загальних аудієнціях. Хлопець взяв із собою на фронт, де загинув, цей «Новий Завіт та Псалми», де виділив 129-й псалом: *«У глибині душі до Тебе взиваю, Господи, вислухай мій голос...»*. Папа також показав вервицю, з якою молився солдат: *«Для мене це реліквія вашого юнака, який віддав своє життя за батьківщину. Вона лежить у мене на робочому столі, і я молюся щодня. Ми повинні пам'ятати цих наших героїв, які захищали Батьківщину»*.

Святіший Отець закликав українську молодь наслідувати Олександра. Як у тому, щоб завжди мати при собі маленьку кишенькову Євангелію: *«Перечитайте маленький уривок протягом дня. В цьому – життя!»*. А також закликав юнаків і дівчат бути, як і Олександр, патріотами.

МІСІЯ МОЛОДІ

«У всіх молодих людей є місія, – сказав Франциск, відповідаючи на інше запитання, – коли в країні, на батьківщині є труднощі, молодь має обов'язок нести "містику батьківщини". Сьогодні місія молодих українців – бути патріотами. І ви не повинні ховатися від усіх проблем, які у вас є, від війни. Бути патріотами, любити свою Батьківщину! Зараз Ваша Батьківщина поранена війною... Але любити Батьківщину. Це прекрасна річ».

ПРОЩАТИ – НАЙВАЖЧА РІЧ

Звертаючись до молоді, теперішнього і майбутнього країни, Папа закликає мріяти: *«Молода людина, яка не вміє мріяти, постаріла»*. Згадуючи

про людей похилого віку, він наполягає на заохоченні не занедбувати бабусь і дідусів, щоб жити пам'ять. Погляд також спрямований на дітей, завдяки 35-річній Тетяні, яка приєдналася з Чикаго, згадуючи про багатьох дітей, які втекли від «Іродів сьогодення». «Як пробачити і навчити дітей пробачати, коли біль і несправедливість війни залишають глибокі рани в серці?» – запитувала вона.

«Одна з найважчих речей – це прощати, і це дорого коштує кожному, в тому числі й мені, – зізнався Святіший Отець. — Але мені допомагає ця фраза: я повинен прощати, як і мені прощено. Кожен з нас повинен шукати у своєму житті моменти, коли ми були прощені. Прощення – це дуже складно. Ми завжди стараємося воювати і відповідати на удар ударом». «Мені, – додає Франциск, – допомагає думка: я був прощений і я повинен прощати. А це нелегко... Мистецтво прощення не є легким, ми повинні рухатися далі. Ми повинні прощати один одному. Завжди».

УПЕРЕД, ВСТАЮЧИ ТАКОЖ І ПІСЛЯ ПОМИЛКИ

На завершення з уст Святішого Отця прозвучало заохочення не зупинятися, навіть помилившись: «Ми всі помилялися в житті, але коли помиляємося, треба взяти себе в руки, підвестися і рухатися далі. Не бійтеся! Ризикуйте і, якщо впадете, не залишайтеся лежати».

Відтак, після виконання Духовного Гімну України «*Боже Великий, Єдиний*», перед тим, як уділити благословення, Папа висловив заключне побажання: «Будь ласка, не забувайте ваших молодих героїв, таких як Олександр, молодих людей, які віддали своє життя за Батьківщину».

ГЛАВА УГКЦ У 155-й ТИЖДЕНЬ ВІЙНИ: ГРЕКО-КАТОЛИКІВ СТАЛО В УКРАЇНІ НА 4 % БІЛЬШЕ

03.02.2025 р.

«Не забувайте тих, які віддали своє життя за Україну». Такими словами Папа закінчив спілкування з українською молоддю. Про це сказав Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав у 155-й тиждень жакливої великої війни, яку рф розпочала проти України.

Предстоятель зазначив, що цього тижня знову переживаємо великий біль втрат і руйнувань від атаки рф на мирні українські міста: Суми, де загинуло близько 10 осіб; Одесу, де було знищено понад 15 пам'яток архітектури, які внесені до світової спадщини ЮНЕСКО; Полтаву, де загинули люди; Запоріжжя.

Ось минає вже 155-й тиждень цієї жакливої великої війни. Ми так молимося, щоб той день настав, коли ми зможемо сказати, що вже кінець рахування днів, ночей, тижнів ось прийшов із довгожданим словом «мир».

Глава Церкви зауважив, що незважаючи на такі жорстокі обставини, роль і місце Церков в українському суспільстві, яке зранене війною, зростає.

Опираючись на дослідження центру Разумкова, Блаженніший Святослав зауважив, що кількість осіб, які раніше називали себе православними 55 %), почала різко падати, натомість зросла кількість тих, які називають себе просто християнами (близько 10 %), а також таких, які назвали себе людьми без релігії 18 %).

«Можливо, це поле для місійної праці Церкви, – закликав задуматися духовний лідер і водночас відзначив: — Наша Українська Греко-Католицька Церква зростає. Ми маємо рекордне число вірних у нашій державі. Наша кількість зросла до 12 %. На 4 % більше стало греко-католиків в Україні».

Проте, сказав Блаженніший Святослав, історичною подією цього тижня стала зустріч української молоді з Папою Франциском. Це перша в історії така зустріч, яка відбулася в режимі телемосту й об'єднала українську молодь зі всієї України. «Понад 200 учасників цієї зустрічі з'явилися в Патріаршому соборі Воскресіння Христового в Києві. Також єдналася наша українська молодь, яка перебуває поза межами України через обставини війни», – розповів Предстоятель.

На переконання Глави Церкви, усіх найбільше вразили слова Папи Франциска про український патріотизм. *«Коли біда, коли війна, як в Україні, молодь має любити свою Батьківщину. І покликанням молоді України є патріотизм»*, – розповів Блаженніший Святослав.

Коли Папа говорив ці слова, тримав у руках Святе Письмо в камуфляжній обкладинці, яке належало загиблому в Авдіївці воїнові, з підкресленими віршами Псалма: *«З глибин взиваю до Тебе, Господи. О, Господи, почув мій голос!»*. А вервицю цього українського воїна Папа має на своєму столі і на ній молиться. Цього хлопця Папа поставив молоді за взірець покликання українців, українок, молодих людей сьогодні.

ПАПА ФРАНЦИСК ЗУСТРІВСЯ З РОМАНОМ ІЗ ВІННИЦІ, ЩО ПОСТРАЖДАВ ВІД РОСІЙСЬКОЇ РАКЕТИ

03.02.2025 р.

Третього лютого 2025 року, 9-річний Роман, який у липні 2022 року був поранений внаслідок удару російськими крилатими ракетами по центру Вінниці, отримавши 45 % опіків поверхні тіла, вчергове зустрівся з Папою Франциском. Святіший Отець прийняв Романа разом з делегацією «*Alliance Unbroken Kids*» [Альянсу «Незламні діти»], створеної напередодні в контексті Саміту світових лідерів у Ватикані, присвяченого правам дітей.

Дев'ятирічний хлопчик цими днями прибув до Ватикану, де втретє обійняв Папу Франциска. Перший раз це сталося під час загальної аудієнції 6 грудня 2023 року, коли він, у рукавичках і синій масці, передав Святішому Отцеві листа, а потім підвівся, і обійняв його. Друга зустріч відбулася 25 травня 2024 року в контексті першого Всесвітнього дня дітей, який відзначався у Церкві з ініціативи Папи Франциска. Хлопчик став амбасадором українських дітей, який свідчить світові про страждання, завдані війною, та про їхню незламність.

Зустріч у Ватикані 25 травня 2024

Цього разу Святіший Отець прийняв Романа разом з делегацією «*Alliance Unbroken Kids*», створеної напередодні в контексті Саміту світових лідерів у Ватикані, присвяченого правам дітей. До альянсу увійшли Італійська

конфедерація братств «*Misericordia*», фундація «*5 P Europe*» та БФ «Незламні» зі Львова, який здійснює проекти для постраждалих від російської агресії проти України. В неділю, 2 лютого, вони підписали угоду про співпрацю з метою надання матеріальної та психологічної підтримки дітям, пораненим війнами, що точаться в світі.

Папа прийняв групу в кабінеті при залі Павла VI, перед аудієнцією для паломників з країн Північної Європи. Представники Альянсу показали Папі Франциску відео з проектами, а також книги та дитячі малюнки. Роман, натомість, подав Святішому Отцеві руку, вже вільну від рукавичок, прибувши з нарешті відкритим обличчям, яким припав до плеча Папи.

Як відомо, Роман Олексів отримав 45 % опіків поверхні тіла, а на спині – найважчого четвертого ступеня внаслідок атаки 14 липня 2022 року, коли в центр Вінниці прилетіли російські крилаті ракети «Калібр». В результаті загинуло 28 людей і понад двісті було поранено. Тоді загинула мама Романа.

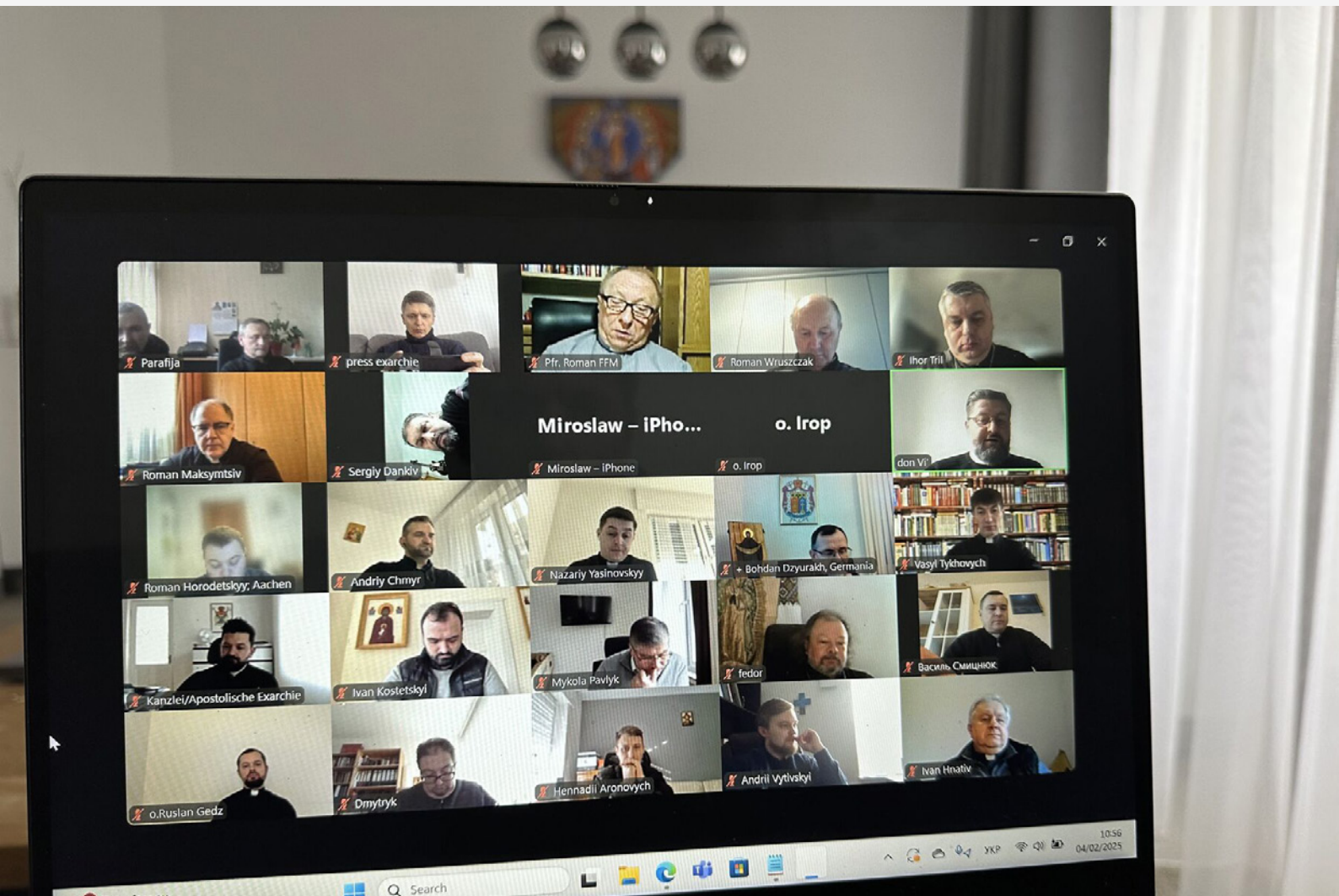
ВЛАДИКА БОГДАН ПРОВІВ ОНЛАЙН-ЗУСТРІЧ ЗІ СВЯЩЕННИКАМИ

04.02.2025 р.

4 лютого 2025 року відбулась формаційна онлайн-зустріч священників Апостольського екзархату для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії під назвою «Духовний імпульс».

Традиційно владика Богдан розпочав цю зустріч із привітань для священників, які відзначали свої пам'ятні дати.

«Бажаю вам, щоб ваше життя було сповнене Божим Духом і щоб ви втішалися вдячністю у ваших парафіян», – сказав архиєрей.

А відтак єпископ представив першого доповідача – **о. Віталія Храбатина**, який розповів про історичний шлях святкування Ювілеїв у Церкві та отримання відпустів, які на постійній основі діяли з 1300 року.

Беручи до уваги буллу *Spes non confundit* – «Надія не засоромить», в якій папа говорить про надію, що веде до миру, а також, що цей святий рік несе заклик до справедливості та солідарності, священник показав, що практика Ювілейних років пригадує людині те, що Бог є з нею і не покинув її. А тому цей час є також запрошенням до оновлення зв'язку з Господом.

Наступним доповідачем був судовий вікарій Івано-Франківської Архиепархії УГКЦ **прот. д-р Віталій Токар**, який представив різні ситуації, з якими зустрічається на практиці у церковному трибуналі, щодо Таїнства Подружжя. При тій нагоді душпастирі Екзархату мали можливість прояснити для себе канонічні аспекти пов'язані з уділенням Таїнств людям, які через війну опинилися за кордоном, а також належать до різних конфесій.

Після цього відбулось обговорення поточних пасторальних планів. Владика Богдан, беручи до уваги Ювілейний рік, зробив наголос на парафіяльних паломництвах до Ювілейних храмів Екзархату. У свою чергу **о. Володимир Війтович** представив календар подій у катедральному храмі Покрову Пресвятої Богородиці м. Мюнхен з нагоди Ювілейного 2025 року. А відтак адміністратори інших двох ювілейних храмів у Гамбурзі та Стокгольмі поділились своїми візіями щодо паломництв до їхніх церков.

Також єпископ пригадав про Ювілейну прощу українців до Риму за участі Патріарха Святослава, 28 червня, закликаючи душпастирів долучитися з вірними того дня до спільної молитви з Главою та Отцем УГКЦ.

УКРАЇНСЬКА ДІВЧИНКА ПОДАРУВАЛА ПАПІ ЛЯЛЬКУ ІЗ ЗАШИТИМ ОСКОЛКОМ, ВИТЯГНУТИМ З ЇЇ ТІЛА

05.02.2025 р.

Перед загальною аудієнцією Папа зустрівся із сімома дівчатами з Харкова, яким допомагає італійська асоціація «Жива пам'ять». Між ними була Вероніка, поранена внаслідок російського обстрілу, яка подарувала йому «Вільну», ляльку, в якій зашитий осколок, який ледь не пробив серце дівчини.

Осколок від російської бомби, який майже пробив її артерії, коли вона гуляла вулицею з собакою, 18-річна харків'янка Вероніка зашила в маленьку ляльку «Вільну», символ стійкості та відродження. Цю ляльку в середу, 5 лютого 2025 р., дівчина вручила Папі Франциску, який перед загальною аудієнцією в залі Павла VI у Ватикані окремо зустрівся з групою українських сиріт, дівчат віком від 6 до 19 років.

Про зустріч ватиканським медіа розповіла Клаудія Конте, журналістка, письменниця та активістка, що брала участь у цій аудієнції як контактна особа італійської асоціації «Memoria Viva» [Жива пам'ять]. Йдеться про комунікаційний проект, створений для того, щоб зберегти пам'ять про минуле, з якого народилася недавня історія, який в основному адресований молоді, закликаючи її до зобов'язання збирати живі свідчення тих, хто пережив різні жахіття (від Голокосту до війн наших днів) і передавати цей досвід в майбутнє.

НАЙМОЛОДШІ ЖЕРТВИ ВІЙНИ

Від початку повномасштабного російського вторгнення в Україну асоціація з перших днів почала доставляти допомогу: спочатку до польського та румунського кордонів, потім до Львова, Миколаєва, Києва, Бучі, Одеси, Запоріжжя, Дніпра.

«Ми організували 54 вантажівки, автобуси, мікроавтобуси, все, що могло перевозити предмети першої необхідності, ліки, ковдри, їжу», – згадує Конте, підкреслюючи, як гуманітарна допомога переросла у справжні стосунки, зокрема, близькі стосунки з цими дівчатами та дітьми, яких війна позбавила родинного тепла. Зокрема, Харків, за її словами, є одним з найбільш постраждалих міст. «Діти – справжні жертви війни», –

підкреслює Клаудія, додаючи, що також і молодь. Як от Вероніка, яка не зробила нічого поганого, просто вигулювала собаку, коли вибухнув снаряд, осколки якого ледь не пронизали її серце. «Вона дивом залишилася живою», – зазначає активістка. До порятунку причинилися також лікарі фундації «Don Gnocchi» з Мілана, куди її перевели в серпні 2024 року завдяки каналу, який відкрив кардинал Маттео Дзуппі, Голова Італійської єпископської конференції та посланник Папи Франциска з питань пошуків шляхів до миру в Україні.

Значну частину дня діти Харкова змушені проводити в бомбосховищах. Саме в одному з них і народилася «Вільна» в рамках діяльності гуртка з вишивання та шиття, однією з форм діяльності, яка організовується поряд з навчанням для наймолодших у цих обставинах. Лялька є частиною проекту солідарності, покликаного підтримати діяльність сиротинця.

ЗУСТРІЧ З ПАПОЮ

Папа прийняв подарунок з усмішкою, якою він обдарував кожну з дівчат, які були одягнені у вишиванки та тримали прапор України. Святіший Отець підписав його і потиснув руку кожній з присутніх. «Він був задоволений, щасливий, хоча виглядав дещо втомленим», – зауважила Клаудія Конте, додаючи, що була глибоко вражена силою його духу: *«Його бажання бути поруч з цими дітьми є чимось заразливим, що спонукає докладати ще більше зусиль для того, щоб бути більш відповідальними щодо тих, хто страждає, щодо найменших».*

КОМУНІКУВАТИ ДОБРО

Волонтери «Живої пам'яті» й надалі підтримуватимуть дівчат, які повертаються в Україну, в місця, що позначені стражданнями та нестачами. «Це те, що, звісно, робиться без гамору, але також потрібно комунікувати про це, бо в іншому випадку існуватиме загроза, що гамір здійматиме лише зло. Важливо також розповідати позитивні речі, бо вони передають надію», – підкреслює Клаудія Конте, яка тричі побувала в Україні та на власні очі бачила, що має на увазі Папа, коли називає країну «мученицькою».

Отець Андрій Зелінський: ЛЮДЯНІСТЬ ПЕРШОЮ ОТРИМУЄ РАНИ ВІД ВІЙНИ

07.02.2025 р.

В інтерв'ю для ватиканських медіа отець Андрій Зелінський, ТІ, ділиться думками про непросту місію військових капеланів: нагадувати військовим, що «захищаючи інших, вони мають також залишатися людьми». В наш час поняття людяності потребує пояснення. «Бути людиною – це завжди про пошук істини, захист добра, боротьбу за справедливість і споглядання краси», – каже отець Андрій.

«З душпастирської точки зору, військовий капелан є відповідальним за Боже в людині, яка стоїть на захисті правди і добра», – зазначає в інтерв'ю для ватиканських медіа отець Андрій Зелінський, ТІ, заступник керівника Департаменту військового капеланства при Патріаршій курії та радник Глави УГКЦ.

► **Отче Андрію, в чому полягає завдання військового капелана і як воно змінюється в обставинах війни?**

Отець Андрій

Зелінський: Формально військовий капелан відповідальний за задоволення духовно-релігійних потреб особового складу, тобто військово-службовців і членів їхніх родин. Але з духовної, душпастирської точки зору, військовий капелан насправді відповідальний за Боже

в людині, яка стоїть на захисті правди і добра. Я часто люблю формулювати місію військового капелана такими словами: бути поруч, аби прихилити небо до людини у військовому однострої, щоб вона не забувала про те, що вона також має місію: захищаючи інших, вона має також залишатися людиною. Бо кожна рана, – а війна це завжди про рани, інколи тілесні, інколи духовні, – кожна рана може кровоточити. Завдання капелана – подбати про ці глибші, внутрішні рани українського воїна, щоб вони загоїлися якомога швидше.

► **Отче, що ви вкладаєте в поняття залишитися людиною чи бути людиною? І чи це поняття потребує пояснення в контексті, в якому ви й інші капелани здійснюєте служіння?**

Отець А. Зелінський: Мені здається, що людяність – це перша ціль, яку хоче знищити будь-яка війна, бо війна – це про інший бік людяності. Війна – це про хаос, війна – це про силу, про жорстокість і про насилля. І треба зуміти захистити людину, захистити людяне, а це означає захистити Боже в людині. Бо якщо ми з вами, як люди віри, сприймаємо людину як образ самого Творця, то, захищаючи людське, захищаємо Боже у світі людей. І ось ця людяність, як на мене, першою отримує рани від війни.

Дякую за запитання про пояснення, бо сьогодні ми доволі часто вживаємо термін «бути людиною», інколи навіть собі дозволяємо спекулювати ним, просто говоримо, ніколи не визначаючи, а що ж таке «бути людиною»? І в контексті війни це дуже важливо: надати чіткі координати нашій з вами людяності. Тож коли говоримо про людяність, говоримо про Божі сліди в створеному світі, дуже інтимні сліди, про Божу присутність, Боже втілення в створеному світі. У християнській теології існують деякі ознаки того божественного. В нашій богословській традиції говоримо про Бога як про істину. Ми говоримо про Бога як про абсолютне добро. Ми говоримо

про Бога як про справедливий устрій. І ми, особливо в східній теології, говоримо про Бога як про красу, безмежну красу. Для мене бути людиною – це завжди про пошук істини, захист добра, боротьбу за справедливість і споглядання краси. Я вважаю, що всі ці чотири координати допомагають, зокрема, українському воїнові в умовах бойових дій, у першу чергу, не бути глибоко або безповоротно зраним хаосом війни, захищають від розвитку ПТСР, наскільки це можливо. Але найважливіше: ці координати допомагають залишатися людиною. Тому важливо не втрачати з поля зору цих координат: шукати істину, обирати добро, боротися за справедливість, споглядати красу.

► **Чи ці координати, ці поняття є також прийнятними для людей, які вважають себе невіруючими? Бо капелани здійснюють служіння не лише серед віруючих...**

Отець А. Зелінський: Кожна людина є образом Бога, чи вона вірить, чи ще поки не вірить, але у кожній людині живе божественне. Людина покликана до участі у Божій природі, до участі у Божому житті. Тому, так, звичайно, це універсальні характеристики нашої людяності. А життя – це мандрівка, впродовж якої нам потрібно їх розвивати і доводити до досконалості.

► **Якими є найбільші виклики, з якими зустрічаються капелани у служінні тепер, під час війни?**

Отець А. Зелінський: Як я вже згадував, війна це завжди хаос. Але цей етап повномасштабної війни Росії проти України – це хаос таких масштабів, яких ми давно не бачили у світі, від кінця Другої світової війни. Тому, мабуть, найперший виклик – це насилля і жорстокість, які доводиться бачити. Коли бачиш, як нівечиться правда, як нівечиться істина, як у світі навкруги люди можуть заперечувати те, що ти бачиш, бачити те, як люди можуть знецінювати людяність – мені здається, що це дуже і дуже серйозний виклик для людства, глобальний виклик для нашого часу. Ми в Україні це спостерігаємо на полі бою, коли ти бачиш дії, до яких вдається противник, і не лише проти українських воїнів, але також супроти власних військовослужбовців. Світ має це бачити, бо це не про якийсь просто конфлікт, це про рани для людяності, для цілої людської цивілізації. Це не може минути непоміченим, а якщо поміченим – не може залишати нас байдужими. Де б ми не були, на всій земній кулі: зранене людство, зранена людяність, рани людяності – рани Божі. І військовий капелан, мені здається, найбільш це відчуває, коли втрачає тих, ким дорожив, тих, які вчора були поряд, були його побратимами, його товаришами. Тому що тут формується щось дуже людське: дружба, товариські стосунки. А значить, якщо людське, то в ньому є і Боже. І, відповідно, втрачати – це, мабуть, один із найбільш відчутних наслідків для капелана. [...]

► **Ювілейний рік, в якому перебуваємо, має тему «Паломники надії». Яким чином в обставинах війни, в дуже жорстоких, тяжких обставинах, людина втрачає надію? Що може привести до втрати надії і як, натомість, можна допомогти людині зберегти надію?**

Отець А. Зелінський: Щоб допомогти людині зберегти надію треба бути поруч із людиною. Бо коли навкруги стає темно, можна не помітити найважливішого у власному серці: можна не помітити Бога, Який готовий ділитися життям і Який готовий навчати чогось в контексті зраненого війною людства, в контексті болю. Для нас, для християн, залишається одне джерело надії: ми здійсмаємо свій погляд на розп'яття. Там наша надія: прибитий, знищений, зруйнований, ніби мертвий, але завжди живий. І це те, що ми сьогодні маємо проповідувати зі своєї сторони на своєму полі бою всьому людству. Нам сьогодні боляче, ми сьогодні зранені, але, як говорить, як повторює Блаженніший Святослав: *Україна бореться, Україна молиться, Україна стоїть*. І, мабуть, це такий рецепт для надії: стояти, коли боремось за правду, коли боремося за людяність. Не втомлюватися. Для цього потрібно підставляти плече одне одному і молитися, пам'ятаючи, де джерело нашої надії.

МАКСИМ БУТКЕВИЧ: У ПОЛОНІ МЕНІ ДОПОМАГАЛА ВІРА ТА ВІДЧУТТЯ СЕНСУ

08.02.2025 р.

«Я перебував у російському полоні два роки і чотири місяці. Умови в полоні – це система, яка створена і відкалібрована так, щоби призводити до деградації людини.

Але чому я не вважаю цей час згаяним? Тому що люди в цій ситуації починають опиратися. Вони бережуть свій внутрішній світ, збагачують його. Той, хто ніколи не був спортивним, починає займатися спортом. Той, хто ніколи не був дуже чутливим, починає приділяти особливу увагу до своїх співкамерників. Той, хто ніколи особливо не любив читати, починає замислюватися над фундаментальними речами і власним розвитком», – Максим Буткевич.

Почесний промовець випускних урочистостей УКУ 2025 – Максим Буткевич – журналіст, правозахисник, громадський діяч, військовослужбовець, співзасновник Центру прав людини ZMINA.

У перші дні повномасштабного вторгнення став на захист України зі зброєю в руках. У червні 2022 року потрапив у російський полон як офіцер ЗСУ, де провів 2 роки і 4 місяці. 18 жовтня 2024 року був звільнений з російського полону.

Пропонуємо вашій увазі [запис](#) на YouTube-каналі сильної промови Максима Буткевича.

УКРАЇНА, СТИКАЮЧИ КРОВ'Ю, ДИВОМ ВОЮЄ З ВІССЮ ЗЛА, – Валерій Залужний під час візиту в УКУ

08.02.2025 р.

«Ми бачимо нову війну, і вона зараз тестується в Україні. Це війна на виснаження. Коли роботи з неба нищать нашу енергетику, потім ракети б'ють по школах, університетах, лікарнях, аби залякати людей. Потім у Верховній Раді розкриваються декілька "консерв", і кажуть: "Все пропало". Тоді у TikTok з'являються відео, де показують, що ТЦК і військові – хабарники, а замість мобілізації з'явилася "бусифікація". Далі – втрати на фронті. Усе вкупі призводить до того, що хтось скаже: "Досить, ми згодні на все"», – Надзвичайний і Повноважний посол України у Великій Британії і Північній Ірландії Валерій Залужний відвідав УКУ.

8 лютого Валерій Залужний, Надзвичайний і Повноважний посол України у Великій Британії і Північній Ірландії, колишній Головокомандувач ЗСУ, генерал у відставці, відвідав засідання Сенату Українського католицького університету. Зокрема він зустрівся з Отцем і Главою УГКЦ, Великим канцлером УКУ Блаженнішим Святославом (Шевчуком) та обговорив з сенаторами можливості співпраці з університетом. Блаженніший

Святослав подарував Валерію Залужному свою книгу «Україна стоїть! Україна бореться! Україна молиться!».

А також посол зустрівся у Центрі Шептицького зі студентами УКУ. Модерувала захід директорка Школи публічного управління УКУ, доцентка кафедри державного управління Валентина Засадко.

Під час зустрічі Валерій Залужний розповів про свою військову службу, про роботу на посаді посла, про НАТО та якою він бачить перемогу України.

«У 2007 році я змінив свій підхід до людей і подивився на них по-іншому. Я намагався змінити систему "командир завжди правий"», – поділився він зі слухачами. При управлінні людьми, розповів Валерій Залужний, він керується трьома принципами – пам'ятай про людей, пам'ятай про себе, пам'ятай про роботу, яку треба зробити. «Комбінуйте усе з чеснотами, і все вийде. Я не вважаю себе абсолютно правим, зокрема в умовах кризи. Я можу помилятися, і будь-що, що я сказав, може бути оскарженим», – зазначив Валерій Залужний під час зустрічі.

Валерій Залужний наголосив, що до тих пір, доки у світі не буде створена коаліція, яка зупинить вісь зла, то про припинення війни і справедливий мир не може йтися – не буде ніякого відновлення.

«Сьогодні Україна, стікаючи кров'ю, дивом не перестає воювати з віссю зла. У світі немає альянсу, коаліції. Доки вона не буде створена, ми цю вісь зла не зруйнуємо. Ми не зупинили регіональну війну, тож тепер маємо

глобальну війну, яку треба вирішувати на глобальному рівні. Маємо сподіватися на самих себе, на Бога, на своїх партнерів. Ми є народом з власною мовою, історією, культурою, і не можемо просто так загинути», – наголосив генерал.

Він додав, «перемога України буде тоді, коли Росія розсиплеться на 27, а краще на 69, князівств, а перед тим у них хтось забере ядерну зброю. Але чи готовий світ до цього? Світ до цього не готовий. Я впевнений, що імперія має свій заряд міцності. Це все колись закінчиться», – зазначив Валерій Залужний.

Говорячи про НАТО, Валерій Залужний наголосив, що це уже давно не військовий альянс, а радше політичний та економічний: *«На жаль, НАТО як військова інституція не має ніякої сили. НАТО обслуговує в основному політичні інтереси членів альянсу».*

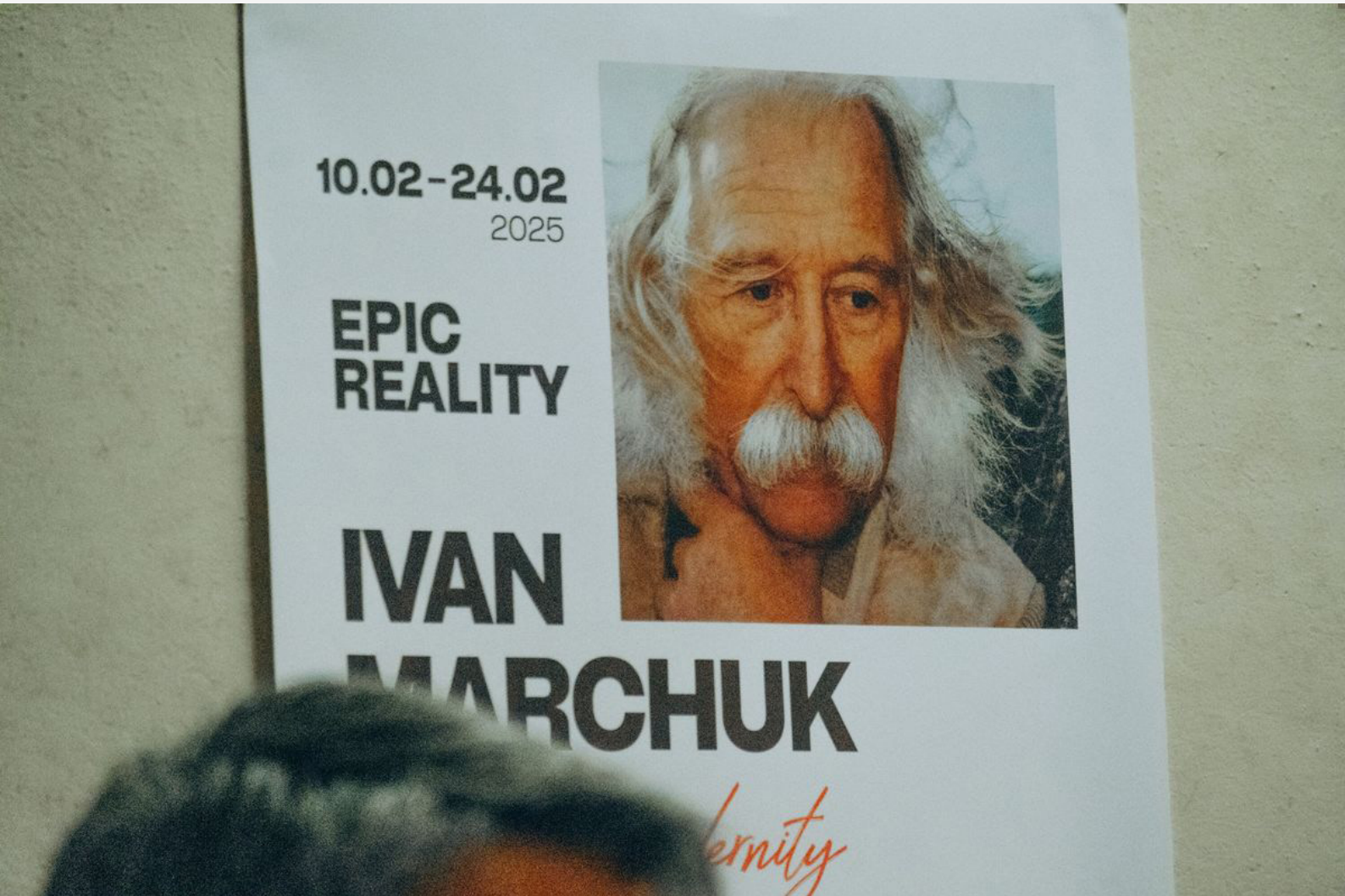
На запитання про те, чим освітяни можуть бути корисні в умовах війни, посол у Великобританії додав: «Найпростіше, де ми можемо зайти і закріпитися у світі – це освіта. У Британії немає українських шкіл. Також є архів Союзу українців [найстаріша українська громадська установа у Великій Британії, – ред.], який треба рятувати і оцифрувати. Найактивніша українська громада в Британії – наші студенти. З них маємо брати приклад».

Насамкінець Валентина Засадко від імені усіх учасників зустрічі подякувала Валерію Залужному за його служіння та внесок в оборону України.

ЄПИСКОПИ УГКЦ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ВІДКРИТТІ ВИСТАВКИ ІВАНА МАРЧУКА У ВАТИКАНІ

10.02.2025 р.

10 лютого у Ватикані відбулося відкриття виставки картин «REALITÀ EPICA» українського художника Івана Марчука, який здобув світове визнання завдяки своїм унікальним роботам, що поєднують традиційний український живопис з інноваційними техніками.

Ініціатива відбулася за сприяння Посольства України при Святому Престолі, а також завдяки зусиллям організацій, таких як «Товариство друзів України», яке активно підтримує українську культуру та мистецтво на міжнародній арені. Виставка, що проходить в одному з найпрестижніших культурних просторів Риму – Палаці Канцелярії, надає можливість глядачам ознайомитися з понад 60 картинами Івана Марчука, що відображають різні етапи його творчості. Картини художника, виконані у його власній техніці «пльонтанізм», вражають глибиною, емоційністю та символізмом. Цей унікальний стиль дозволяє створювати складні, переплетені образи, що несуть в собі глибокий духовний зміст та зображають красу природи й людської душі. Про це розповідає Відділ комунікації Апостольського екзархату в Італії.

Серед відвідувачів заходу були також представники української спільноти в Італії, зокрема діячі культурних та громадських організацій, які активно підтримують розвиток української культури та мистецтва в Італії, зокрема п. Олесь Городецький, очільник «Християнського товариства українців» в Італії, представники дипломатичних корпусів, Апостольського екзархату в Італії та єпископату УГКЦ. Зокрема, владика Володимир Війтишин, митрополит Івано-Франківський УГКЦ, владика Іван Кулик, єпарх Кам'янець-Подільський УГКЦ, владика Іриней Білик, єпископ-емерит, канонік Папської базилики Санта Марія Маджоре, о. д-р Теодосій Р. Грень, ЧСВВ, протосинкел Апостольського екзархату, о. Марко Семеген, ректор собору Святої Софії, голова релігійного товариства «Свята Софія» в Римі, та інші.

На початку події хор дітей католицької школи «Свята Софія» під керівництвом Василя Ільків виконав молитву «Боже, Великий, Єдиний». Маленькі вихованці школи також подарували Митцю свої малюнки. Після цього лунали промови від спікерів-організаторів виставки.

Мистецтво як символ справедливості та миру в контексті української культури

Посол України при Святому Престолі та Суверенному Ордені Мальти Високоповажний Андрій Юраш, виголосив вітальне слово, підкресливши важливість цієї події для української культури та міжнародного культурного обміну.

«Я надзвичайно щасливий і маю велику честь представити цю чудову виставку великого українського митця», – розпочав він своє звернення. «Це подія надзвичайної важливості – як для нашого посольства, так і для всього українського культурного простору. Виставка не лише передає глибину художнього самовираження Івана Марчука, але і є важливим внеском у світову культурну спадщину», – наголосив Посол.

Промовець підкреслив символічне значення місця проведення виставки, Палацу Канцелярії, що розташований неподалік базиліки Святого Лаврентія в Дамасо, і зазначив, що це збагачує та підкреслює багатогранність української культури. Виставка має на меті привернути увагу до культурного ландшафту Ватикану та Італії, водночас зміцнюючи дипломатичне представництво України. Посол також відзначив унікальність і масштабність творчості Івана Марчука: *«Цей митець охоплює й визначає цілу епоху розвитку сучасної української культури. Його стиль неповторний, і достатньо побачити одну картину, щоб пережити емоції, які залишаться з вами на все життя».*

Особливу увагу було приділено тому, що виставка відбувається в рік, оголошений Папою Франциском Ювілейним. Посол наголосив на важливості підтримки України в умовах війни та закликав до міжнародної солідарності: «Не забувайте про Україну! І зробіть усе можливе, щоб зупинити злочини та війни, розв'язані Путіним. Мистецтво, культура й дух, віра та натхнення завжди переможуть». Цей захід, за словами Пана Андрія Юраша, є гімном справедливості, миру та краси, а також символом тріумфу українського мистецтва на світовій арені.

ЛЕГЕНДА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Вероніка Олена Марчук, Голова правління ТПУ – «Товариство друзів України» у Варшаві, поділилася своїми враженнями від події та розповіла про значення виставки, а також подякувала всім, хто долучився до її організації.

«Я щаслива бути серед організаторів цієї події, представити нашу роботу та, звісно, великого Майстра Івана Марчука», – зазначила Вероніка

Марчук, розпочинаючи свій виступ. «Іван Марчук – наша легенда, гордість українського народу!» – підкреслила вона, розповідаючи про велич і значення творчості художника.

Відзначено, що Марчук має понад 5000 робіт і понад 200 виставок по всьому світу. Його картини зберігаються в музеях, а сам художник відзначений найвищими нагородами, зокрема Національною премією ім. Тараса Шевченка. **«Це єдиний український художник, якого прийняли до Золотої Гільдії Академії мистецтв»**, – додала Вероніка, наголошуючи на міжнародному визнанні митця. Окрім живопису, вона також презентувала кілька важливих моментів, серед яких пам'ятна монета, випущена в Україні за ескізом Марчука, поштову марку *«Іван Марчук. Скажи мені правду»*, а також унікальний каталог *«Голос мого серця»*, який зібрав понад 3000 творів Майстра. Вона також подякувала усім, хто сприяв організації події, зокрема Пану Послу Андрію Юрашу та його родині за підтримку, куратору Джузеппе д'Ескобар Уссані за допомогу на всіх етапах підготовки виставки. *«Для мене велика честь бути серед організаторів цієї виставки»*, – підсумувала Вероніка Марчук, висловивши подяку за можливість представити творчість Івана Марчука на міжнародній арені та за сприяння розвитку культурних зв'язків між Україною та світом.

КУЛЬТУРА ЯК СИЛА ПІДТРИМКИ

Під час відкриття виставки до учасників події також звернувся і представник міжнародної благодійної організації Джефф Крамер, керівник відділу розвитку *«Nova Ukraine»*, який прилетів до Італії з Техасу. Він поділився з гостями про діяльність своєї організації та наголосив на важливості культурних подій, таких як ця виставка, підтримки України у світі. «Ця подія є справді унікальною, і я хочу, щоб усі ви усвідомили значення того, що ми тут разом», – зазначив він, підкреслюючи роль культури у підтримці ідентичності націй. За словами Джеффа Крамера, з 2022 року *«Nova Ukraine»* надала Україні товари та послуги на суму понад 150 мільйонів доларів. Він також зазначив, що культура – це основа людяності, без якої ми втрачаємо розуміння того, хто ми є, а події, як ця виставка, є потужним символом підтримки України. *«Ця подія допомагає розповісти світу про Україну, підтримує її, засвідчує нашу турботу, нашу любов і нашу солідарність з українським народом»*, – сказав Крамер.

ВИНО І МИСТЕЦТВО

Важливим моментом події стало представлення винного проекту, що виник завдяки співпраці з Майстром Іваном Марчуком. Власник винної компанії

«*Vinos de La Luz*» Рікардо Нуньес розповів про унікальний винний триптих із картин Марчука, що символізує час війни та її вплив на українську ідентичність. Три пляшки вина, кожна з яких репрезентує один з трьох років війни, створюють єдиний художній твір. *«Це не просто вино – це частина історії та боротьби за свободу ідентичності українського народу»*, – наголосив Нуньес. Тож, таким чином виставка стала не лише виставкою картин, але й символом глибокої співпраці між Україною та її друзями у світі, що об'єднуються через культуру, підтримку та солідарність.

ВИСТАВКА ЯК СИМВОЛ КУЛЬТУРНОГО ЄДНАННЯ УКРАЇНИ ТА ІТАЛІЇ

Джузеппе Уссані д'Ескобар, куратор виставки, подякував за можливість бути частиною цього важливого культурного заходу, зазначивши, що для нього велика честь бути запрошеним Послом України при Святому Престолі Високоповажним Паном Андрієм Юрашем, а також Оленою Марчук. *«Мені випала честь зустріти Майстра Івана Марчука у Відні, і це був винятковий досвід. Я зрозумів, що переді мною стоїть людина, яка малює небо, нескінченність»*, – почав він свій виступ. Уссані порівняв стиль художника з давніми іконописцями, назвавши його мистецтво справжнім порталом у вічність духу.

Виставка, що проходить в Римі, є не лише святкуванням творчості Марчука, але й символом великої спадщини українського мистецтва. Особливо він акцентував на значенні двох творів, представлених на виставці: «Загублені квіти» та «Так минає час».

В першому творі художник поєднує образ Богородиці з символікою яйця – символу відродження, що нагадує глибоку духовність, здатну перемогти війну. У другому творі, «Так минає час», Марчук зобразив людину, яка спостерігає за свічкою, що поступово згорає, що символізує очищення та зв'язок із божественним. «Маєстро Іван Марчук підняв свою техніку – пльонтанізм – на новий рівень, і це дозволяє його картинам стати вікнами в інший вимір. Це мистецтво переплетення світла і кольору», – зазначив Джузеппе.

Виступ Джузеппе також підкреслив культурну єдність, що втілюється в картинах Марчука, де поєднуються українська та італійська традиції, а образ Богородиці сплітає мотиви Візантії та Ренесансу. Це стало символом єднання Сходу та Заходу, України та Італії. *«Ми маємо честь бути частиною цієї виставки, де мистецтво, що поєднує сучасне і вічне, відкриває нові горизонти для кожного з нас»*, – завершив Джузеппе, підкреслюючи велич творчості Івана Марчука та його місце в історії світового мистецтва.

ФІЛОСОФІЯ ТВОРЧОСТІ ВЕЛИКОГО ХУДОЖНИКА

Наприкінці події й сам Митець Іван Марчук поділився своїми роздумами про мистецтво та своє життя. Він висловив надзвичайну радість від можливості зустрітися з присутніми та поділитися своєю творчістю.

«Я дуже радий бути тут серед вас, і ця зустріч для мене має особливе значення. Мої картини подорожують світом, і я разом з ними мандрував 194 рази. Це не були звичайні туристичні поїздки – я подорожував зі своїми творами», – зазначив художник, підкреслюючи важливість кожної виставки як частини його творчого шляху. Він розповів про різні періоди своєї роботи, які можна побачити на виставці, і зазначив, що для нього це унікальна можливість представити всі ці твори разом. «Я не очікував такого глибокого обговорення моїх робіт. Це справжнє відкриття для мене», – зізнався Маестро, звертаючи увагу на важливість діалогу між мистецтвом і глядачем.

Іван Марчук розповів, що його життя завжди було спрямоване в майбутнє, на нові горизонти. «Я завжди йду вперед, не озираючись назад. Пам'ятаю минуле, але воно не заступає мій горизонт. За кожним горизонтом відкривається новий, і так нескінченно», – поділився він своєю філософією життя, що відображена і в його картинах. «Мистецтво стало моїм життям. Я не займався нічим іншим. І хоч я багато чого пропустив у житті, я багато зробив», – сказав художник, підкреслюючи, що його творче покликання стало його справжнім шляхом і сенсом. «Я залишив все і почав вчитися у себе самого. І тоді народився мій світ», – підсумував він, даючи зрозуміти, що справжнє мистецтво приходить з глибини душі і є результатом власного шляху пізнання і саморозвитку.

Наприкінці художник разом із Тамарою Стрипко, мистецтвознавицею, співкураторкою проєкту «Секрети геніальності: 100 невідомих творів Івана Марчука», подарували монети «Пльонтанізм (Іван Марчук)» [срібна пам'ятна монета номіналом 10 гривень 2024 року карбування із серії «Українська спадщина»] організаторам виставки.

ІНОПЛАНЕТЯНИН ІЗ СІРАК'ЮЗ

11.02.2025 р.

Щодня о 6:30, до початку уроків, він був на Літургії. Ранесенько прокидався і їхав на молитву. Однокласники дивилися на нього як на інопланетянина. Що це з ним? Навіщо? У «Пласті» і в українському середовищі його також не розуміли – діти емігрантів мріяли стати лікарями, адвокатами чи інженерами. Ніхто й ніколи з його американсько-українського середовища не висловлював наміру стати священником.

Про історію життя владики Бориса Ґудзяка, митрополита Філадельфійської Архиепархії УГКЦ, президента УКУ [читайте](#) у новому матеріалі для спільного проєкту з «Локальною історією».

КІЛЬКА ЦІКАВИХ ФАКТІВ ІЗ ЖИТТЯ ВЛАДИКИ БОРИСА:

- Щосуботи, поки їхні американські друзі ще спали чи дивилися мультфільми, Ґудзяки їхали на навчання до Школи українознавства. Вчили історію, мову, традиції. А ще те, хто такі Сверстюк, Горинь, Чорновіл, Горська. І про переслідування інтелігенції. Вони писали листи генсекові Радянського Союзу, членам політбюро, щоб заступитися за політв'язнів.
- Після школи Борис Ґудзяк вступив до світського університету. Одразу два факультети – філософський і біологічний – закінчив на відмінно – за два роки, бо хотів застати живим Патріарха Йосифа, якому вже добігало 90 років. А далі в неповних 20-ть полетів до Італії вже по свою мрію – навчатися в семінарії, яку в Римі відкрив Йосиф Сліпий, патріарх забороненої в Радянському Союзі УГКЦ.
- Борис розглядав можливість одруження – через це, зокрема, відкладав своє священство, – бо за канонами одружуватися потрібно до висвячення. У 38 років остаточно зрозумів, що зі стосунками не складалося і Божа воля інакша.

7-річний Борис зустрічає патріарха Йосифа Сліпого у Сірак'юзах, 1968 рік

Світлина з родинного архіву Ґудзяків

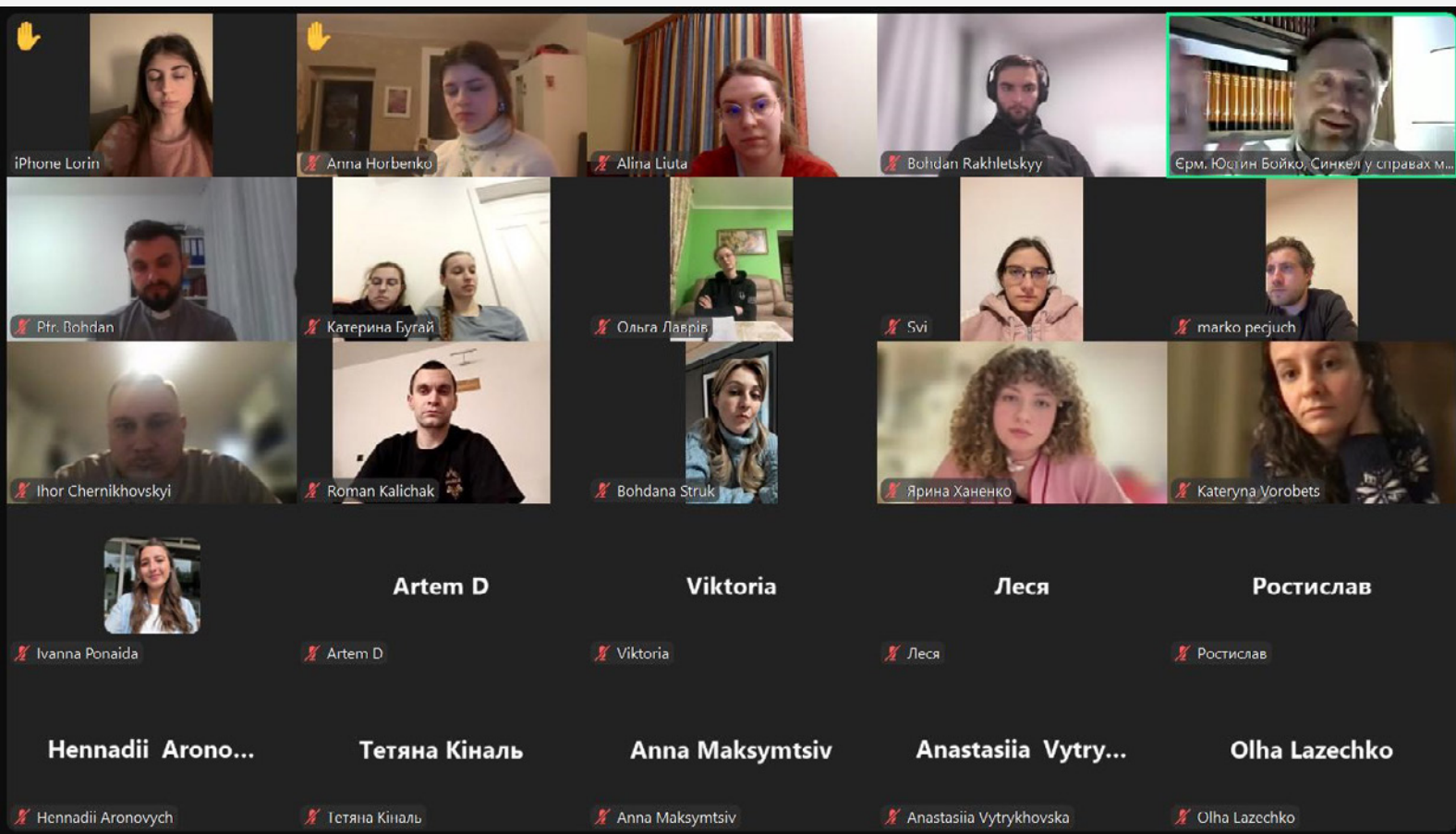
Відтак через 15 років після закінчення семінарії, 1998-го, у львівському соборі Святого Юра Борис Ґудзяк став священником. Через кілька років на стіл отцеві Ґудзяку поклали газету «Експрес». Там було інтерв'ю з його мамою. І він вперше дізнався те, чого ніколи від неї не чув. Як під час Маївки [спеціальної молитви у травні до Матері Божої] вона, молода жінка, що впродовж 9 років не могла завагітніти, пообіцяла Матері Божій, що якщо народить сина, то він стане священником.

«БЕЗ МОЛИТВИ ДОБРОГО ПОДРУЖЖЯ НЕ БУВАЄ» – о. Юстин Бойко до української молоді в Німеччині та Скандинавії

11.02.2025 р.

В Апостольському екзархаті для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії триває онлайн-курс «Життя на віру», який організований Комісією у справах молоді та академічного душпастирства. Цього разу до молодих українців промовляв о. Юстин Бойко, ієромонах-студит, письменник, блогер, доктор богослов'я та патристичних наук Папського Патристичного Інституту «Augustinianum» в Римі.

На прикладі подружніх пар зі Старого Завіту священник показав цінності, які є важливими, коли чоловік і жінка будують сім'ю. Починаючи від подій створення світу, о. Юстин наголосив на взаємному доповненні та єдності Адама і Єви, а на прикладі віри і терпеливості Авраама та Сарі, священник показав, які благословення отримує сім'я від Бога.

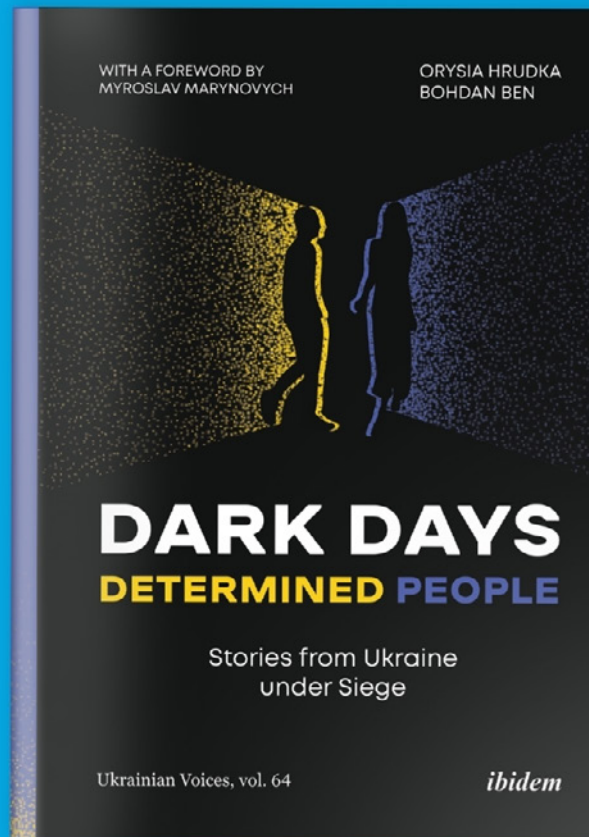
Говорячи про Ісаака та Ревеку, він наголосив на важливості Божої волі у людському виборі. А подружжя Якова і Рахилі стало прикладом наполегливого долання труднощів. Також через інші подружжя у Старому Завіті священник показав важливість молитви, яка робить чудо, а чеснота мудрості рятуює шлюб.

Підсумовуючи свою зустріч з молоддю, о. Юстин вказав на важливі складові доброго подружжя: відкритість, підтримка одне одного, спільні цілі та комунікація, в якій при складних ситуаціях пара може знайти компроміс.

ТЕМНІ ДНІ

12.02.2025 р.

«*Dark Days, Determined People: Stories from Ukraine under Siege*» – випускники УКУ видали книгу художніх репортажів про російсько-українську війну англійською мовою.

«Ця книжка змусить англомовних читачів переосмислити чимало за давнених стереотипів, бо дасть нагоду переконатися, якою потужною є гавелівська "сила безсилю" та принижених – і якою ганьбою вкриває себе народ, що шукає свою "велич" у "примушуванні до любові".

Війна Росії проти України змусить світові демократії замислитись, чи зберігають вони в час постправди й новітньої зброї масового знищення – фейків – свою спроможність розрізняти правду й облуду, а значить – добро і зло», – написав у передмові до книги Мирослав Маринович, дисидент, правозахисник, радник ректора УКУ.

Книгу видали випускники УКУ Орися Грудка та Богдан Бень. Заглиблюючись в ширший історичний, політичний та культурний контекст життя в Україні, кожна з 20-ти історій у книзі розкриває важливу тему життя під час повномасштабної війни, з усіма її труднощами, ваганнями та внутрішніми конфліктами, коли реальність часом перевершує вигадку.

Книга вийшла у видавництві *Ibidem Press* – це історії української боротьби і життя під час війни. Придбати її можна на *Amazon*, на сайті видавництва (для замовлень з Європи) або на сайті *Columbia University Press* (для замовлень зі США та Канади).

У НІМЕЧЧИНІ ЗАВЕРШИВСЯ ЛІТУРГІЙНО-МУЗИЧНИЙ ПРАКТИКУМ ДЛЯ ЦЕРКОВНИХ СПІВЦІВ

16.02.2025 р.

13–16 лютого 2025 року у Гамбурзі, в рамках літургійно-музичного практикуму «Оновлення літургійного життя на парохії: труднощі і перспективи», відбувся III модуль проєкту «Добре воно прославляти Господа», який ініційований Літургійною комісією Апостольського екзархату для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії спільно з Літургійним центром «Передання».

Учасники практикуму, ділячись досвідом участі у церковному співі при парафіях, мали можливість обговорити потреби, труднощі та висловити свої пропозиції щодо розвитку цієї сфери парафіяльного життя.

Цінним фактором особистого зросту став практичний досвід і навички церковного співу, який отримали його учасники, вивчаючи літургійні піснеспіви києво-галицької традиції.

Також організатори практикуму ознайомили співців з богословським змістом літургійного передання Церкви. Зокрема о. Лука Михайлович

представив тему «Богословсько-літургійна архітектура Великого Посту» та «Таїнство Причастя, як кульмінація пасхального досвіду Церкви».

А диякон Даниїл Галадза, професор Папського східного інституту, мав доповідь на тему *«Історія і богословія Анафори та що треба знати церковним співцям»*, а також *«Синергія між святилищем і клиросом: (ще) десять правил церковним співцям»*.

Фінальним акордом даного проекту стала Літургія, яку своїм співом супроводжували учасники практикуму.

Апостольський екзарх Преосвященний владика Богдан нагородив єромонаха Луку Михайловича подячною грамотою за організацію та проведення трьох модулів літургійно-музичного практикуму.

«Цей практикум став неоцінним вкладом у формування автентичного літургійного обличчя нашої Церкви, поглиблення знань і вдосконалення навиків наших співців, регентів та дяків. Ви зуміли не лише передати цінні знання, але й створити атмосферу братньої

молитви, духовного зростання та творчого обміну досвідом», – йдеться у подяці.

Також усі учасники отримали сертифікати, які засвідчують їхню участь у даному проекті.

ВЛАДИКА БОГДАН ВЗЯВ УЧАСТЬ В ІНАВГУРАЦІЇ ІНСТИТУТУ ДЛЯ ДИПЛОМАТІВ УГКЦ

19.02.2025 р.

19 лютого 2025 року у Вашингтоні, округ Колумбія, Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав очолив урочисту інавгурацію Інституту святого Гавриїла, яку започаткував Український католицький університет у співпраці з Відділом зовнішніх церковних зв'язків УГКЦ.

Про це повідомляє пресслужба Інституту святого Гавриїла.

В інавгурації взяли участь: преосвященніший архієпископ Борис Гудзяк, митрополит Філадельфійський, преосвященні владика Павло Хомницький, єпарх Стемфордський, Венедикт Алексійчук, єпископ Чиказької єпархії святого Миколая, Богдан Данило, єпископ Пармської єпархії святого Йосафата, Богдан Дзюрах, апостольський екзарх у Німеччині та країнах Скандинавії.

Також на урочисте відкриття інституту завітало понад 70 високопосадових гостей, зокрема Оксана Маркарова, Посол України у США; Ореста Старак, секретар Посольства України у США; Роман Попадюк, перший Надзвичайний і Повноважний посол США в Україні; Мелінда Гарінг, старша наукова співробітниця Євразійського центру Атлантичної ради; Петро Кілпатрик, президент Католицького університету Америки та Томас Банчофф, віцепрезидент із глобальної взаємодії Джорджтаунського університету.

«Справжня дипломатія – це спілкування – койнонія. Хороші дипломати сприяють, встановлюють, розвивають і плекають стосунки благодаттю Святого Духа, і оскільки ми є Церквою, яка переживає справжнє сопричастя, Синод Єпископів нашої Церкви вирішив створити школу церковної дипломатії. Понад 10 років тому ми створили відділ зовнішніх зв'язків, і сьогодні радіємо, що відкриваємо інститут, присвячений передачі Доброї новини світові», – зазначив Блаженніший Святослав.

Інститут святого Гавриїла координує програму «Церковна комунікація та дипломатія», яка складається з двох частин.

Перша – проводилася онлайн із червня по грудень 2024 року. За рекомендацією своїх єпископів, 39 представників духовенства та мирян із 15 єпархій УГКЦ у всьому світі, слухали лекції та брали участь у дискусіях щодо сучасної української історії, міжнародних відносин, католицького соціального вчення, адвокації та комунікації. 11 студентів, обраних із цієї групи, зараз беруть участь у другій частині програми – інтенсивне стажування у Вашингтоні, у єпархіальній Семінарії святого Йосафата.

«Ми не уявляємо кращого місця для створення дипломатичної школи, особливо сьогодні, тут, у самому серці Вашингтона. Українська Греко-Католицька Церква вкрай потребує добре кваліфікованих, добре підготовлених і досвідчених дипломатів, здатних донести послання Української Церкви й українського народу до світу. Тому я кажу нашим студентам: будьте старанними, добре вчіться, ми довіряємо вам, вашій здатності мріяти про майбутнє, нехай вас усіх Бог благословить», – додав Глава УГКЦ.

У ШТУТГАРТІ ВІДБУЛАСЬ ЕКУМЕНІЧНА МОЛИТВА У ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ ВІЙНИ

24.02.2025 р.

24 лютого 2025 року спільна молитва за Україну об'єднала християн з цілого світу. У катедральному соборі Святого Ебергарда у Штутгарті відбулося вечірнє екуменічне богослужіння за мир в Україні у третю річницю загарбницької війни росії проти України. Від початку війни це вже не перша молитва за Україну у головному католицькому соборі столиці Баден-Вюртемберга.

Екуменічну службу ініціювали парафія Святого Василя Великого з центром у Штутгарті та католицький декан Штутгарту доктор Кристіян Гермес [Monsignore Christian Hermes]. Ця ідея знайшла повну підтримку земельного єпископа Лютеранської Церкви. Разом з католицьким деканом Штутгарту доктором Кристіяном Гермесом та митрофорним протоієреєм УГКЦ Романом Врущакком у спільному богослужінні взяв участь лютеранський священник Матіас Фосселер [Prister Matthias Vosseler].

Під звуки штутгартських фанфар миру та органу Дому численні жителі Штутгарту, гості міста та регіону зібралися, щоб разом помолитися за мир в Україні та висловити свою солідарність з людьми, які страждають від російської агресії.

Український священник почав екуменічне богослужіння словами з Євангелія від Матвія:

«Ісус каже: *"Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться"* (Мт. 5.9). Ці слова не лише заклик, але й обітниця. Крик матері, який так голосно лунає в Україні, може надихнути нас створювати мир у нашому власному житті – у наших родинах, громадах, у нашому світі.

Молімося разом і діймо, щоб крик болю перетворився на радість миру. Запалімо вогні надії для всіх, хто живе у темряві. Адже лише разом, у вірі та любові, ми можемо показати світу, що Царство Боже справедливості, миру та любові можливе.

Господи, Боже миру, поглянь на крики твоїх дітей в Україні. Пошли втіху скорботним, надію зневіреним і мудрість відповідальним. Допоможи нам бути твоїми знаряддями миру, щоб любов подолала ненависть, а справедливість – насильство. Благослови всіх, хто працює заради примирення та зцілення, і веди нас шляхом твоєї правди...»

Міський декан Штутгарту доктор Крістіан Гермес презентував виставку «Втрачене дитинство». Панно виставки було розміщено на колонах собору з боку вітваря. Доктор Гермес розповів усім присутнім:

«Виставку "Втрачене дитинство" створила платформа пам'яті "Меморіал". З початку російського вторгнення в Україну навесні 2022 року віддані жінки та чоловіки документували історії вбитих мирних жителів. Платформа "Меморіал" – це громадська організація, яка підтримується

командою в Україні, яка записує життєві історії та перевіряє інформацію. Дитячі історії були відібрані для виставки в соборі Св. Ебергарда. Ми демонструємо виставку з ініціативи Української греко-католицької громади в Штутгарті та Апостольського екзарха для українців візантійського обряду владики Богдана, для якого страждання народу в Україні присутні в кожній церковній службі і в кожній душпастирській розмові.

Від початку війни місцева українська громада підтримує українців, які втекли до Штутгарта чи регіону. Також спільнота регулярно організовує доставку допомоги в Україну. Громада Штутгарта через дану виставку зберігає пам'ять про жертв війни».

Лютеранський священник Матіас Фосселер додав:

«Ми називаємо імена одинадцяти дітей і запалюємо свічку від великодньої свічки, символу життя, яке долає смерть, що представляє незліченну кількість загиблих у цій війні».

Отець Роман Врущак назвав імена та прізвища українських дітей – жертв війни:

Ганна Фігурна, Кирило Прийменко, Анна Соколова, Денис Котелевич, Вероніка Куц, Ростислав Пічкур, В'ячеслав Джалишев, Володимир Ободзінський, Ніколь та Денис Дейнеко, Маргарита Гапоненко. Священники Гермес і Фосселер запалили свічки пам'яті на вівтарі...

Священник Матіас Фосселер звернувся до Господа з молитвою:

«Боже неба і землі, Отче всіх людей. З сумом і розпачом стоїмо перед Тобою через одинадцять років після нападу росії на Україну, у третю річницю загарбницької війни. Подивись на руйнування та нещастя цієї війни. Подивись на людей, які постраждали в Україні та з України. Вони живуть у страху перед все новими ескалаціями насильства. Вони сумують за жертвами війни, своїми друзями та рідними. Вони хвилюються за своїх близьких і рідну землю. **Перед Тобою оплакуємо і молимося:** Змилуйся над тими, хто страждає від війни вдома та як біженці. Помилуй тих, хто страждає від наслідків цієї війни, навіть у найвіддаленіших куточках землі. Дай сил і витривалості всім тим, хто надає допомогу і притулок. Ми маємо подолати ненависть і озлобленість. Зміцни всіх, хто прагне справедливого миру, збережи тліючий гніт надії на припинення цього насильства та руйнування. Дай нам витерпіти цей час і дай нам свій мир. Амінь!»

Музичний керівник Лідія Шіммер та органіст Адам Крукевич виконали реквієм.

Співом українською мовою хор Української Греко-Католицької Церкви у Штутгарті під керуванням Антона Лісняка просив милості та допомоги у Пресвятої Богородиці.

Дмитро Мірецький, Міжнародна федерація журналістів (IFJ) з Вюртембергу;
світлини: Габріель Парсяк; джерело: ukrainische-kirche.eu

Продовження «Хроніки періоду великої війни» буде...

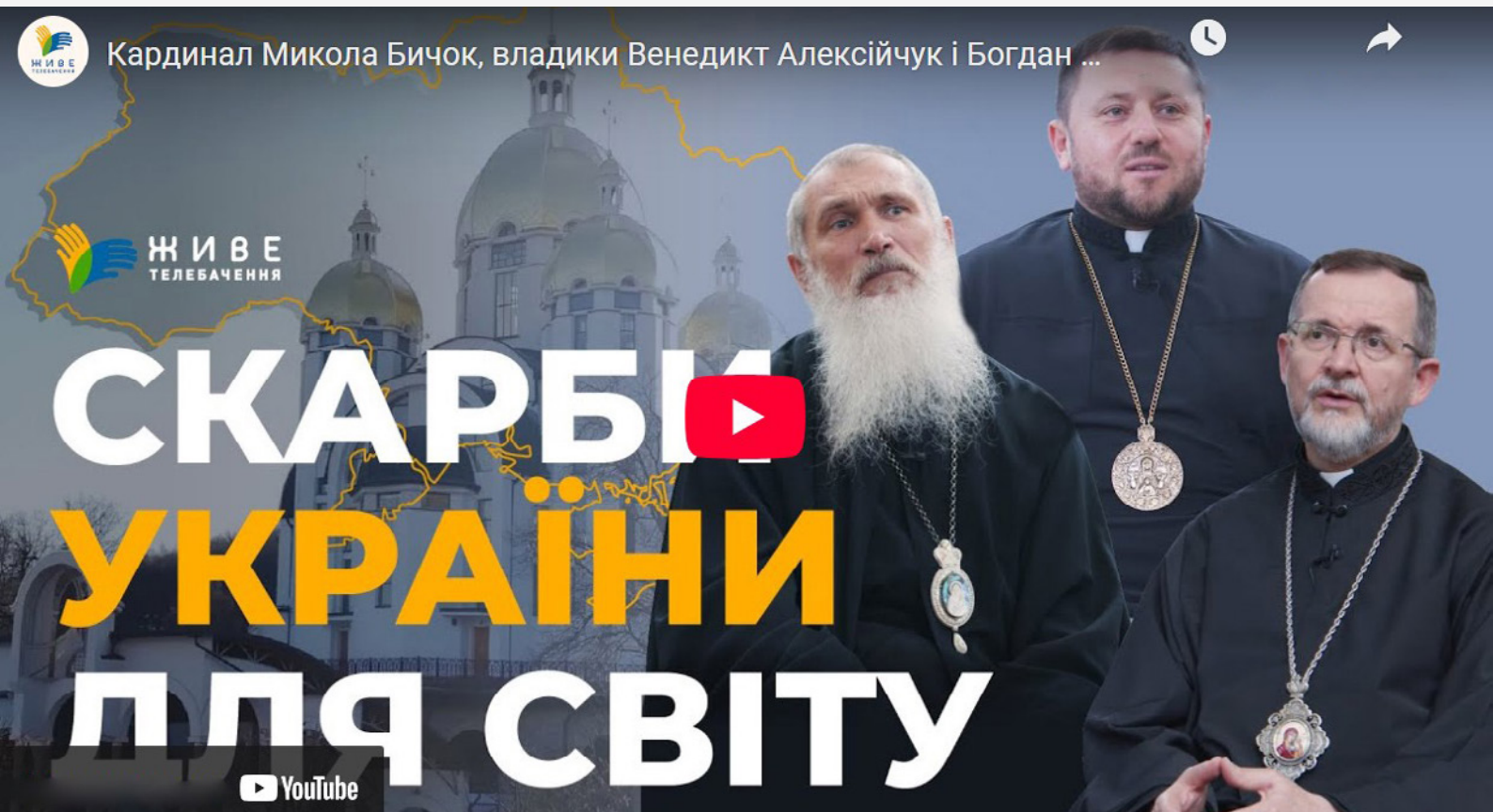
Автор: Александер Малаховський

КАРДИНАЛ МИКОЛА БИЧОК, ВЛАДИКИ ВЕНЕДИКТ АЛЕКСІЙЧУК І БОГДАН ДЗЮРАХ ПРО ДУХОВНІ СКАРБИ УКРАЇНИ

12.03.2025 р.

Запрошуємо у захоплюючу подорож до трьох континентів, на яких служать три видатні єпископи Української Греко-Католицької Церкви. Кожен з них народився в Україні, але будучи синами українського народу і Української Греко-Католицької Церкви, діляться духовними і культурними скарбами нашого народу у місцях свого служіння з тими народами, між якими живуть.

У Чикаго владика Венедикт Алексійчук примножує українські духовні скарби на американській землі. У Мюнхені владика Богдан Дзюрах будує мости між українським та німецьким народами. В Мельбурні владика Миколай Бичок береже українську ідентичність на далекому континенті.

Вони діляться духовними і культурними скарбами України з американцями, німцями та австралійцями.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München
Inhaber, Herausgeber und Verleger:
Apostolische Exarchie für katholische
Ukrainer in Deutschland und
Skandinavien D-81629 Postfach 86 02 69

Погляди авторів не завжди
відповідають поглядам редакції.
Редакція в потрібі скорочує і мовно
виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.
Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur:
Bohdan Pidlisetsky

Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@ukrainische-kirche.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
<https://ukrainische-kirche.eu>
Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto:
Apostolische Exarchie

LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5